

A TANÁCS (EU) 2019/2107 HATÁROZATA**(2019. november 28.)**

az Európai Unió által a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Tanácsában a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény 9. függeléke („Egyszerűsítések”) 9. fejezetének az utasnyilvántartási adatokra vonatkozó szabványok és ajánlott eljárások tekintetében történő felülvizsgálatával kapcsolatban képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen a 16. cikkének (2) bekezdésére és a 87. cikke (2) bekezdésének a) pontjára, összefüggésben a 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény (a továbbiakban: Chicagói Egyezmény), amely a nemzetközi légi közlekedést szabályozza, 1947. április 4-én lépett hatályba. Az egyezmény létrehozta a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetet (ICAO).
- (2) Az Unió tagállamai a Chicagói Egyezmény szerződő felei és ICAO-tagállamok, míg az Unió megfigyelői státusszal rendelkezik bizonyos ICAO testületekben, többek között a Közgyűlésben és más technikai testületekben.
- (3) A Chicagói Egyezmény 54. cikkének l) pontja értelmében az ICAO Tanácsa nemzetközi szabványokat és ajánlott eljárásokat fogadhat el.
- (4) Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 2017. december 21-i 2396 (2017) sz. határozata (a továbbiakban: a 2396 [2017] sz. ENSZ BT-határozat) arra kötelezi az ENSZ-tagállamokat, hogy az ICAO-szabványok és ajánlott eljárások támogatása érdekében fejlesszék az utasnyilvántartási adatállomány (PNR) gyűjtésére, kezelésére és elemzésére való képességüket, továbbá biztosítsák, hogy a PNR-adatok megosztásra kerüljenek az összes illetékes nemzeti hatósággal és e hatóságok felhasználják azokat az emberi jogok és az alapvető szabadságok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett a terrorista bűncselekmények és az azzal kapcsolatos utazások megelőzése, felderítése és nyomozása céljából.
- (5) A 2396 (2017) sz. ENSZ BT-határozat sürgeti továbbá, hogy az ICAO működjön együtt az ENSZ tagállamaival a PNR-adatok gyűjtésére, felhasználására, kezelésére és védelmére vonatkozó szabványok kidolgozása érdekében.
- (6) Az utasnyilvántartási adatállományra vonatkozó szabványok és ajánlott eljárások a Chicagói Egyezmény 9. függeléke („Egyszerűsítések”) 9. fejezetének A. és D. részében találhatók. Ezeket a szabványokat és ajánlott eljárásokat további iránymutatások egészítik ki, nevezetesen az ICAO 9944. sz. dokumentuma, amely a PNR-adatokról szóló iránymutatásokat tartalmazza.
- (7) 2019 márciusában az ICAO Légiközlekedési Bizottsága (ATC) az ICAO egyszerűsítési munkabizottságában részt vevő tagállamok szakértőiből álló munkacsoportot hozott létre abból a célból, hogy az a 2396 (2017) sz. ENSZ BT-határozattal összhangban megvizsgálja a PNR-adatok gyűjtésére, felhasználására, kezelésére és védelmére vonatkozó új szabványokra és ajánlott eljárásokra irányuló javaslatokat (a továbbiakban: a munkacsoport). Az Unió számos tagállama képviselteti magát a munkacsoportban. A Bizottság megfigyelőként vesz részt a munkacsoportban.
- (8) Az ICAO Közgyűlésének 40. ülészakára 2019. szeptember 24. és október 4. között került sor. A Közgyűlés eredményei meghatározzák az ICAO következő évekre vonatkozó politikai irányvonalát, esetlegesen a PNR-adatokra vonatkozó új szabványok és ajánlott eljárások elfogadása tekintetében is.
- (9) A Tanács 2019. szeptember 16-án az ICAO Közgyűlésének 40. ülészakán benyújtandó tájékoztató dokumentumot hagyott jóvá a PNR-adatok gyűjtésére, felhasználására, kezelésére és védelmére vonatkozó szabványokról és elvekről (a továbbiakban: a tájékoztató dokumentum). A tájékoztató dokumentumot Finnország nyújtotta be az ICAO Közgyűlésnek az Európai Unió és tagállamai, valamint az Európai Polgári Repülési Konferencia többi tagállama nevében.

- (10) A tájékoztató dokumentum meghatározza az Unió azon alapelvekre vonatkozó álláspontját, amelyek betartása elősegítené a PNR-adatoknak a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem céljából történő kezelése során a magánélethez és az adatvédelemhez való alapvető jogokra vonatkozó alkotmányos és szabályozási követelmények tiszteletben tartását. Az ICAO felkérést kapott arra, hogy ezen elveket építse be a PNR-re vonatkozó bármely jövőbeni szabványba, valamint a PNR-ről szóló (felülvizsgált) ICAO-iránymutatásba (9944. sz. dokumentum).
- (11) Az Unió közös szabályokat fogadott el a PNR-adatokra vonatkozóan, nevezetesen az (EU) 2016/681 európai parlamenti és tanácsi irányelvet ⁽¹⁾, amelynek alkalmazási köre nagymértékben átfedi a tervezett szabványok és ajánlott eljárások által lefedett területet. A PNR-adatoknak a légi fuvarozók által a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása érdekében a tagállamok számára történő továbbításával összefüggésben az (EU) 2016/681 irányelv magában foglalja különösen a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogok védelmét szolgáló átfogó szabályrendszert.
- (12) Jelenleg két nemzetközi megállapodás van hatályban az Unió és harmadik országok, nevezetesen Ausztrália ⁽²⁾ és az Egyesült Államok ⁽³⁾ között a PNR-adatok kezeléséről és továbbításáról. 2017. július 26-án az Európai Unió Bírósága véleményt adott ki az Unió és Kanada közötti, 2014. június 25-én aláírt tervezett megállapodásról ⁽⁴⁾ (a továbbiakban: az 1/15 sz. vélemény).
- (13) Helyénvaló meghatározni az ICAO Tanácsában az Unió által képviselendő álláspontot, mivel a PNR-adatok területét érintő jövőbeli szabványok és ajánlott eljárások és különösen a Chicagói Egyezmény 9. függeléke („Egyszerűsítések”) 9. fejezetének módosításai meghatározó módon befolyásolhatják az uniós jog, különösen az (EU) 2016/681 irányelv és a PNR-adatokról szóló meglévő nemzetközi megállapodások tartalmát. A lojális együttműködésre vonatkozó kötelezettséggel összhangban az Unió tagállamainak meg kell védeniük ezt az álláspontot az ICAO-n belül a szabványok és ajánlott gyakorlatok kidolgozásával kapcsolatban végzett munka során.
- (14) A mellékletben meghatározott uniós álláspont az adatvédelemre és a PNR-adatokra vonatkozó alkalmazandó uniós jogi kerettel, nevezetesen az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁵⁾, az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽⁶⁾ és az (EU) 2016/681 irányelvvel, valamint a Szerződéssel és az Európa Unió Alapjogi Chartájával összhangban került meghatározásra, ezeknek az Európai Unió Bírósága vonatkozó ítélezési gyakorlatában, különösen az 1/15 számú véleményben foglalt értelmezése szerint.
- (15) Az Unió álláspontját az ICAO Tanácsban tagsággal rendelkező tagállamoknak együttesen eljárva kell képviselniük.
- (16) Az (EU) 2016/681 irányelv az Egyesült Királyságra és Írországra nézve kötelező, így azok részt vesznek e határozat elfogadásában.
- (17) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó,

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/681 irányelve (2016. április 27.) az utasnyilvántartási adatállományoknak (PNR) a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása érdekében történő felhasználásáról (HL L 119., 2016.5.4., 132. o.).

⁽²⁾ HL L 186., 2012.7.14., 4. o.

⁽³⁾ HL L 215., 2012.8.11., 5. o.

⁽⁴⁾ A Bíróság (nagytanács) 1/15 sz. véleménye, 2017. július 26., ECLI:EU:C:2017:592.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Unió által a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (a továbbiakban: ICAO) Tanácsában a Chicagói Egyezmény 9. függeléke („Egyszerűsítések”) 9. fejezetének az utasnyilvántartási adatokra vonatkozó szabványok és ajánlott eljárások tekintetében történő felülvizsgálatával kapcsolatban képviselendő álláspontot e határozat melléklete határozza meg.

2. cikk

Az 1. cikkben említett álláspontot az Unió azon tagállamai képviselik együttesen eljárva, amelyek tagjai az ICAO Tanácsnak.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2019. november 28-án.

a Tanács részéről
az elnök
T. HARAKKA

MELLÉKLET

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL A NEMZETKÖZI POLGÁRI REPÜLÉSI SZERVEZET TANÁCSÁBAN A NEMZETKÖZI POLGÁRI REPÜLÉSRŐL SZÓLÓ EGYEZMÉNY 9. FÜGGELÉKE („EGYSZERŰSÍTÉSEK”) 9. FEJEZETÉNEK AZ UTASNYILVÁNTARTÁSI ADATOKRA VONATKOZÓ SZABVÁNYOK ÉS AJÁNLOTT ELJÁRÁSOK TEKINTETÉBEN TÖRTÉNŐ FELÜLVIZSGÁLATÁVAL KAPCSOLATBAN KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Általános elvek

A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) tevékenységeinek keretében a Chicagói Egyezmény 9. függeléke („Egyszerűsítések”) 9. fejezetének az utasnyilvántartási (PNR) adatok szabványok és ajánlott eljárások kidolgozásával járó felülvizsgálata tekintetében az Unió tagállamai az Unió érdekében együttesen eljárva:

- a) az Unió PNR-politikája keretében kitűzött célokkal összhangban, különösen a biztonság garantálása, a személyek életének és biztonságának védelme, valamint az alapvető jogok, különösen a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való jog teljeskörű tiszteletben tartásának biztosítása érdekében járnak el;
- b) az ICAO-tagállamok körében felhívják a figyelmet a PNR-adatok továbbítására vonatkozó uniós szabványokra és elvekre, amelyek a vonatkozó uniós jogból és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatából erednek;
- c) a jogbiztonság, az alapvető jogok tiszteletben tartása és a légi fuvarozókra háruló kötelezettségek egyszerűsítése érdekében előmozdítják az olyan többoldalú megoldások kidolgozását, amelyek a PNR-adatoknak a légitársaságok által a bűnüldöző hatóságok számára történő továbbítása során megfelelnek az alapvető jogoknak;
- d) előmozdítják a PNR-adatok és ezen adatoknak az ICAO-tagállamokban történő kezelése során kapott eredmények cseréjét, amennyiben ezt a terrorista bűncselekmények vagy súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása érdekében szükségesnek ítélik, az alapvető jogok és szabadságok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett;
- e) a 2396 (2017) sz. ENSZ BT-határozattal összhangban továbbra is támogatják a PNR-adatok gyűjtésére, felhasználására, kezelésére és védelmére vonatkozó ICAO-szabványok kidolgozását;
- f) továbbra is támogatják, hogy az ICAO-szabványok és ajánlott eljárások támogatása érdekében minden ICAO-tagállam fejlessze az utasnyilvántartási adatállomány (PNR) gyűjtésére, kezelésére és elemzésére való képességét, továbbá biztosítsa, hogy a PNR-adatok megosztásra kerüljenek az ICAO-tagállamok összes illetékes nemzeti hatóságával és e hatóságok felhasználják azokat az emberi jogok és az alapvető szabadságok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett a terrorista bűncselekmények és az azokhoz kapcsolódó utazások megelőzése, felderítése és nyomozása céljából, a 2396 (2017) sz. ENSZ BT- határozatában foglalt követelményeknek megfelelően;
- g) háttéranyagként használják „APNR adatainak gyűjtésére, felhasználására, kezelésére és védelmére vonatkozó előírások és elvek” című tájékoztatót (A40-WP/530. sz. dokumentum), amelyet Finnország az Európai Unió és tagállamai, valamint az Európai Polgári Repülési Konferencia többi tagállama nevében benyújtott az ICAO Közgyűlésének 40. ülészakára;
- h) előmozdítják egy olyan környezet kialakítását, amelyben a nemzetközi légi közlekedés nyitott, liberalizált és globális piacon tud fejlődni és folyamatosan bővülni, a védelmi szint veszélyeztetése nélkül, a megfelelő biztosítékok bevezetése mellett.

Írányvonalak

Az Unió tagállamai az Unió érdekében együttesen eljárva támogatják az alábbi szabványok és elvek beépítését az ICAO bármely PNR-adatokkal kapcsolatos jövőbeni szabványába és ajánlott eljárásába:

1. A PNR-adatok továbbításának módozatai tekintetében:

- a) A továbbítás módja: a légi fuvarozók rendszereiben található személyes adatok védelme és annak biztosítása érdekében, hogy ezek az adatok továbbra is a fuvarozók ellenőrzése alatt maradjanak, az adatok kizárólag „push” rendszeren keresztül továbbíthatók.

- b) Adatátviteli protokollok: a PNR-adatok továbbítására vonatkozó, nemzetközileg elfogadott referenciaprotokollok részeként ösztönözni kell a megfelelő, biztonságos és nyílt szabványos protokollok használatát azzal a céllal, hogy fokozatosan növeljék elterjedésüket, és végül felváltsák a védett szabványokat.
- c) Az adattovábbítás gyakorisága: a PNR-adatok továbbításának gyakorisága és időzítése nem róhat indokolatlan terhet a légi fuvarozókra, és annak a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem keretében a bűnüldözés és a határbiztonság érdekében feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódnia.
- d) A légi fuvarozók nem kötelezhetők további adatok gyűjtésére: a légi fuvarozók nem kötelezhetők arra, hogy a jelenleg gyűjtött adatok mellett további vagy meghatározott típusú PNR-adatokat gyűjtsenek. A fuvarozók csak arra kötelezhetők, hogy továbbítsák azon adatokat, amelyeket üzleti tevékenységük részeként jelenleg gyűjtenek.

2. A PNR-adatok kezelésének módozatai tekintetében:

- a) A továbbítás és a kezelés ütemezése: az érintett személyek magánéletének védelmére vonatkozó megfelelő garanciákra is figyelemmel, a PNR-adatok jóval a járat indulása vagy érkezése előtt elérhetővé tehetők, több időt biztosítva így a hatóságok részére az adatok kezelésére és elemzésére, valamint az esetleges intézkedésre.
- b) Összehasonlítás előre meghatározott kritériumokkal és adatbázisokkal: a hatóságoknak olyan, bizonyítékokon alapuló kritériumok és adatbázisok felhasználásával kell kezelniük a PNR-adatokat, amelyek relevánsak a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem szempontjából.

3. A személyes adatok védelme tekintetében:

- a) A kezelés jogszerűsége, tisztességessége és átláthatósága: a személyes adatok kezeléséhez jogalapra van szükség annak érdekében, hogy az egyének tisztában legyenek a személyes adataik kezelésével kapcsolatos kockázatokkal, biztosítékokkal és jogokkal, valamint azzal, hogy hogyan gyakorolhatják jogaikat az adatkezeléssel kapcsolatban.
- b) Célhoz kötöttség: egyértelműen meg kell határozni, hogy a hatóságok milyen célból használhatják fel a PNR-adatokat, és e célok nem haladhatják meg azt a mértéket, amely a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem érdekében különösen bűnüldözési és határbiztonsági célból szükséges.
- c) A PNR-adatok köre: a légitársaságok által továbbítandó PNR-adatelemeket egyértelműen azonosítani kell, és kimerítően fel kell sorolni. Ezt a listát szabványosítani kell annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen adatok köre a lehető legszűkebb legyen, ugyanakkor meg kell akadályozni a különleges adatok kezelését, beleértve a személy faji vagy etnikai származására, politikai véleményére, vallási vagy világnézeti meggyőződésére, szakszervezeti tagságára, egészségi állapotára, szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó adatokat.
- d) A PNR-adatok felhasználása: a PNR-adatok további kezelését az eredeti adattovábbítás céljaira kell korlátozni, objektív kritériumok alapján és a személyes adatok továbbítására vonatkozó követelményeknek megfelelő tartalmi és eljárási feltételekre is figyelemmel.
- e) A PNR-adatok automatikus kezelése: az automatizált adatkezelésnek objektív, megkülönböztetéstől mentes, megbízható, előre meghatározott kritériumokon kell alapulnia, és az nem képezheti hátrányos joghatással járó vagy valamely személyt súlyosan érintő határozatok kizárólagos alapját.
- f) Adatmegőrzés: a PNR-adatok megőrzésének időtartamát korlátozni kell, és az nem lehet hosszabb, mint az eredeti cél eléréséhez szükséges időtartam. Az adatok törlését az adatokat szolgáltató ország jogi követelményeinek megfelelően kell biztosítani. A megőrzési időszak végén a PNR-adatokat törölni vagy anonimizálni kell.
- g) A PNR-adatok közzlése a felhatalmazott hatóságokkal: a PNR-adatok ugyanazon állam más állami hatóságai vagy más ICAO-tagállamok számára történő, eseti alapon megvalósuló közzlése csak akkor történhet meg, ha a címzett hatóság a terrorizmus vagy a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni küzdelemhez kapcsolódó feladatokat lát el, és biztosítja az információt átadó hatóság által garantálttal megegyező védelmet.

- h) Adatbiztonság: megfelelő intézkedéseket kell hozni a PNR-adatok biztonságának, bizalmasságának és integritásának védelme érdekében.
 - i) Átláthatóság és tájékoztatás: a szükséges és arányos korlátozásokra is figyelemmel az egyéneket értesíteni kell PNR-adataik kezeléséről, és tájékoztatni kell őket a számukra biztosított jogokról és jogorvoslati lehetőségekről.
 - j) Hozzáférés, helyesbítés és törlés: a szükséges és arányos korlátozásokra is figyelemmel az egyének számára biztosítani kell a PNR-adataikhoz való hozzáférés jogát és az azok helyesbítéséhez való jogot.
 - k) Jogorvoslat: az egyének számára biztosítani kell, hogy amennyiben úgy ítélik meg, hogy sérültek a magánélethez és az adatvédelemhez való jogaik, hatékony közigazgatási és bírósági jogorvoslatot vehessenek igénybe.
 - l) Felügyelet és elszámoltathatóság: a PNR-adatokat felhasználó hatóságokat tényleges vizsgálati és végrehajtási hatáskörökkel rendelkező, független közigazgatási szervnek kell felügyelnie és elszámoltatnia, amely képes arra, hogy feladatait bármilyen befolyástól és különösen a bűnüldöző hatóságoktól való befolyástól mentesen lássa el.
4. A PNR-adatok bűnüldöző hatóságok közötti megosztása tekintetében:
- a) Az információk megosztásának előmozdítása: a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása terén folytatott nemzetközi együttműködés javítása érdekében elő kell mozdítani a PNR-adatok eseti cseréjét a különböző ICAO-tagállamok bűnüldöző hatóságai között.
 - b) Az információcsere biztonsága: az információmegosztást a megfelelő adatbiztonságot biztosító, megfelelő csatornákon keresztül kell megvalósítani, és annak teljes mértékben meg kell felelnie a személyes adatok védelmére vonatkozó nemzetközi és nemzeti jogi kereteknek.
-